

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2011

1283/2011

Laki

kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä annetun lain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 16 päivänä joulukuuta 2011

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä annetun lain (693/2006) 14 §, 15 §:n 1 momentti ja 26 §, sellaisena kun niistä on 15 §:n 1 momentti laissa 1311/2009,

muutetaan 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 1, 4, 12 ja 13 kohta, 3 ja 4 §, 6 §:n otsikko ja 3 momentti, 6 a §, 7 §:n 1 momentin 10 kohta, 4 luvun otsikko, 8 ja 9 §, 11 §:n otsikko sekä 1 ja 3 momentti, 12 §, 15 §:n otsikko ja 2 momentti, 16—18, 20, 25, 29 ja 31 §, 32 §:n 2 momentti sekä 33 §,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §, 11 §:n 1 momentti sekä 12 ja 17 § laissa 1311/2009, 6 a §, 7 §:n 1 momentin 10 kohta ja 29 § laissa 599/2009 sekä 8 ja 31 § osaksi laissa 1311/2009, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1231/2006, uusi 14—16 kohta, lakiin uusi 5 a ja 9 a §, 21 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1311/2009, uusi 2 momentti, lakiin uusi 21 a—21 d § ja 32 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 769/2010, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan kaupalliseen tavarankuljetukseen tiellä, kuljetuslupaa edellyttävään kansainväliseen tavaraliikenteeseen ja tässä laissa tarkoitettujen kuljetusten tilaamiseen.

sen tavaraliikenteen markkinoille pääsyä koskevista yhteisistä säännöistä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1072/2009, jäljempänä *EU:n tavaraliikennelupa-asetus*, tarkoitettua lupaa;

4) *kotimaan liikenneluvalla* muualla Suomessa kuin Ahvenanmaan maakunnassa tapahtuvaan kaupalliseen tavarankuljetukseen ennen 2 päivänä lokakuuta 1999 voimassa olleiden säännösten nojalla myönnettyä ajoneuvokohtaista lupaa;

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *yhteisöluvalla* maanteiden kansainväli-

12) *EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksella* maantieliikenteen harjoittajan ammatin harjoittamisen edellytyksiä koskevista yhteisistä säännöistä ja neuvoston direktiivin 96/26/EY

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1071/2009 (32009R1071); EUVL N:o L 300, 14.11.2009, s. 51
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1072/2009 (32009R1072); EUVL N:o L 300, 14.11.2009, s. 72

HE 114/2011
LiVM 14/2011
EV 78/2011

kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1071/2009;

13) *tiellä* yleiselle liikenteelle tarkoitettua tai yleisesti liikenteeseen käytettävää tietä tai katua;

14) *liikenneluvalla* 1, 4 ja 5 kohdassa mainittuja lupia;

15) *kuljetuksen tilaajalla* tässä laissa tarkoitetun kuljetuksen tilaavaa elinkeinonharjoittajaa, joka on kaupparekisterilain (129/1979) 3 §:n 1 momentin mukaan velvollinen tekemään perusilmoituksen, valtiota, kuntaa, kuntayhtymää, Ahvenanmaan maakuntaa, Ahvenanmaan maakunnan kuntaa ja kuntayhtymää, seurakuntaa, seurakuntayhtymää, muuta uskonnollista yhdyskuntaa, muuta julkisoikeudellista oikeushenkilöä ja vastaavaa ulkomailla toimivaa yritystä;

16) *kabotaasiliikenteellä* kansallista liikennettä, jota harjoitetaan tilapäisesti toisen lukuun vastaanottavassa jäsenvaltiossa EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen mukaisesti.

3 §

Toimivaltaiset lupa- ja valvontaviranomaiset

Liikenneluvan ja sen jäljennökset sekä kuljettajatodistuksen myöntää toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Ahvenanmaan maakunnassa kuitenkin Ahvenanmaan valtionvirasto.

Tulli myöntää kahdenkeskisen luvan sekä läpikululuvan ja Liikenteen turvallisuusvirasto kolmannen maan luvan, CEMT-luvan ja 22 §:ssä tarkoitetun kuljetusluvan.

Toimivaltaiset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä Ahvenanmaan valtionvirasto ovat EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 10 artiklassa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia. Mainitun artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuihin tarkastuksiin voivat osallistua myös poliisi, työsuojeluhallinto, Verohallinto ja tullilaitos sen toimivalan perusteella, joka niillä on muun lain nojalla. Nämä viranomaiset ovat myös velvollisia antamaan virka-apua elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksille sekä Ahvenanmaan valtionvirastolle.

EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 18 ar-

tiklassa tarkoitettuna kansallisena yhteyspitteenä toimii Liikenteen turvallisuusvirasto.

4 §

Kabotaasin turvaava menettely

EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen 10 artiklassa tarkoitettua kabotaasin turvaavaa menettelyä komissiolta pyytää Suomessa liikenne- ja viestintäministeriö. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä niistä toimenpiteistä, jotka mainitun artiklan 4 kohdan mukaan on kohdistettava omiin liikenteenharjoittajiin komission myöntämän turvamenettelyn aikana.

5 a §

Kuljetuksen tilaajan selvitysvelvollisuus

Kuljetuksen tilaajan tai tämän edustajan on ennen luvanvaraisesta kuljetuksesta sopimista selvitettävä, että kuljetuksen suorittajalla on tarvittava liikennelupa.

Tilaajan tai tämän edustajan ei tarvitse pyytää selvitystä, jos hänellä on perusteltu syy luottaa, että kuljetuksen suorittajalla on liikennelupa sillä perusteella, että:

1) sopimuspuoli on valtio, kunta, kuntayhtymä, Ahvenanmaan maakunta, Ahvenanmaan maakunnan kunta tai kuntayhtymä, seurakunta, seurakuntayhtymä, Kansaneläkelaitos tai Suomen Pankki, osakeyhtiölaissa (624/2006) tarkoitettu julkinen osakeyhtiö, valtion liikelaitos tai sen kokonaan omistama yhtiö, kunnan tai kuntayhtymän kokonaan omistama yksityisoikeudellinen yhteisö tai yhtiö taikka vastaava ulkomainen yhteisö tai yritys;

2) sopimuspuolen tavarankuljetustoiminta on vakiintunutta;

3) tilaajan ja sopimuspuolen sopimussuhdetta voidaan pitää vakiintuneena aikaisempien sopimussuhteiden johdosta; taikka

4) luottamukseen on edellä 1—3 kohdassa säädettyyn rinnastettava syy.

6 §

Liikenneluvat

Kotimaan liikennelupa oikeuttaa EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen 1 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuihin kuljetuksiin Suomen ja muiden Euroopan talousalueeseen kuuluvien maiden sekä Sveitsin välillä.

6 a §

Tilapäinen liikenne

EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen 8 artiklassa tarkoitetut kolme Suomen sisäistä kuljetusta määräytyvät siten, että ensimmäinen kuljetus alkaa Suomeen päättyneen kansainvälisen kuljetuksen kuorman purkamisen jälkeen tehdystä ajoneuvon ensimmäisestä laustauksesta. Ensimmäinen kuljetus päättyy, kun kuormaa puretaan ensimmäisen kerran, toinen kuljetus päättyy, kun kuormaa puretaan toisen kerran ja kolmas kuljetus päättyy, kun kuormaa puretaan kolmannen kerran.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja kuljetuksia saadaan suorittaa vain tilapäisesti. Tilapäisenä ei pidetä toistaiseksi voimassa olevan tai yli viikon kestävästä sopimuksen nojalla tehtyjä kuljetuksia eikä kuljetuksia ajoneuvolla, joka on tehnyt Suomen sisäisessä liikenteessä enemmän kuin 10 kuljetusta viimeksi kuluneiden kolmen kuukauden aikana.

7 §

Ilman lupaa sallittu kaupallinen liikenne

Lupaa ei tarvita suoritettaessa:

10) postilaissa (415/2011) tarkoitettua postinkuljetusta ja jakelua postitoimiluvan haltijan hallinnassa olevalla ajoneuvolla tai postinkuljetusta, mukaan lukien sanomalehdet ja postinkuljetuksen yhteydessä tavanmukaisesti tapahtuva osoitteellinen lehtien, mainosten ja pakettien jakelu, postitoimiluvan haltijaan työsuhteessa olevan henkilön hallinnassa olevalla ajoneuvolla;

4 luku

Liikenneluvan myöntäminen ja peruuttaminen

8 §

Liikenneluvan myöntämisen edellytykset

Liikennelupa myönnetään hakijalle:

1) joka täyttää EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 4 ja 6—8 artiklassa säädetyt luvanvaraista tavarankuljetusta ammatikseen harjoittavaa koskevat vaatimukset;

2) joka on täysi-ikäinen ja jonka toimintakelpoisuutta ei ole holhoustoimesta annetun lain (442/1999) 18 §:n nojalla rajoitettu ja jolle ei ole mainitun lain 8 §:n 1 momentin nojalla määrätty edunvalvojaa;

3) joka ei ole konkurssissa;

4) jolla ei ole erääntyneitä verovelkoja tai sosiaaliturvamaksuja eikä muita, ulosotossa olevia velkoja, jotka ovat hakijan maksukykyyn nähden vähäistä suurempia, eikä velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuustodistuksin; ja

5) jota ei ole määrätty liiketoimintakieltoon eikä väliaikaiseen liiketoimintakieltoon.

Liikennelupa myönnetään myös EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 6 ja 7 artiklan sekä tämän pykälän 1 momentin 3 ja 4 kohdan vaatimukset täyttävälle oikeushenkilölle, jonka liikenteestä vastaava henkilö täyttää mainitun asetuksen 4, 6 ja 8 artiklassa säädetyt vaatimukset sekä tämän pykälän 1 momentin 2 ja 5 kohdan edellytykset.

Lisäksi hakijana olevan yrityksen toimitusjohtajan ja vastuunalaisten yhtiömiesten tulee olla 9 §:ssä tarkoitettulla tavalla hyvämaineisia.

9 §

Liikenteestä vastaavan henkilön ja hakijana olevan luonnollisen henkilön hyvä maine

Liikenteestä vastaavan henkilön ja hakijana olevan luonnollisen henkilön hyvämaineisuutta arvioitaessa otetaan mainetta vaarantavina tekijöinä huomioon, jos:

1) hänet on viiden viimeksi kuluneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen rikoksesta;

2) hänet on kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana tuomittu vähintään neljästä teosta sakkorangaistukseen työ- tai palkkasuhdetta, kirjanpitoa, verotusta, liikenteen harjoittamista, liikenne- tai ajoneuvoturvallisuutta, ympäristönsuojelua tai muuta ammatillista vastuuta koskevien säännösten rikkomisesta taikka EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan b alakohdassa mainittujen säännösten rikkomisesta;

3) hänelle on kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana määrätty vähintään neljästä teosta muita seuraamuksia kuin vankeutta tai sakkoa EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista vakavista rikkomuksista; taikka

4) hänet on kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana tuomittu 2 kohdan mukaisesti sakkorangaistukseen tai hänelle on määrätty 3 kohdan mukaisia seuraamuksia yhteensä vähintään neljästä teosta.

Liikenteestä vastaavaa henkilöä tai hakijana olevaa luonnollista henkilöä ei voida pitää EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 6 artiklassa tarkoitettulla tavalla hyvämaineisena, jos hänen maineensa on vaarantunut 1 momentissa mainitusta syystä ja tämä osoittaa hänen olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan ammattimaista tavaraliikennettä. Ilmeistä sopimattomuutta arvioitaessa otetaan huomioon:

- 1) tekojen suuri määrä;
- 2) tekojen vakavuus;
- 3) teon kohdistuminen asiakkaaseen tai vironomaiseen;
- 4) se, että teolla on turvallisuutta heikentävä vaikutus;
- 5) se, että teko on jokin EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen liitteessä IV tarkoitetuista yhteisön sääntöjen vakavimmista rikkomuksista;
- 6) se, että teko on tehty ammattimaista liikennettä harjoitettaessa.

9 a §

Oikeushenkilön hyvä maine

Liikenneluvan hakijana olevan oikeushenkilön hyvää mainetta arvioitaessa otetaan vaarantavina tekijöinä huomioon, jos:

- 1) yhteisö on viiden viimeksi kuluneen vuoden aikana tuomittu yhteisösakkoon; tai

2) yhteisön toimitusjohtajan tai vastuunalaisen yhtiömiehen hyvä maine on vaarantunut 9 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

Liikenneluvan hakijana olevaa oikeushenkilöä ei voida pitää EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 6 artiklassa tarkoitettulla tavalla hyvämaineisena, jos sen hyvä maine on vaarantunut 1 momentissa tarkoitettua syystä ja tämä osoittaa sen olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan ammattimaista tavaraliikennettä. Ilmeistä sopimattomuutta arvioitaessa otetaan huomioon:

- 1) tekojen suuri määrä;
- 2) tekojen vakavuus;
- 3) teon kohdistuminen asiakkaaseen tai vironomaiseen;
- 4) se, että teolla on turvallisuutta heikentävä vaikutus;
- 5) se, että teko on jokin mainitun asetuksen liitteessä IV tarkoitetuista yhteisön sääntöjen vakavimmista rikkomuksista;
- 6) se, että teko on tehty ammattimaista liikennettä harjoitettaessa.

11 §

Tutkinto

Liikenteen turvallisuusvirasto järjestää EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 8 artiklassa pakolliseksi säädetyn tutkinnon, jonka hyväksytyt suorittaminen osoittaa, että henkilö täyttää mainitussa asetuksessa säädetty ammattitaitovaatimukset. Virasto voi käyttää tutkinnon koetehtävien laadinnassa ja koetilaisuuden järjestämisessä apunaan ulkopuolista asiantuntijaa.

Henkilön, joka täyttää EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 9 artiklan mukaiset vaatimukset, ei tarvitse suorittaa asetuksen 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tutkintoa.

12 §

Todistus

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua todistuksen henkilölle, joka on suorittanut hyväksytysti viraston järjestämän tutkinnon tai jolla on logistiikan

alaan kuuluvat mainitussa asetuksessa edellytetyt opinnot sisältävä tekniikan ammattikorkeakoulututkinto.

Kun haetaan yhteisölupa maanteiden tavaraliikenteen harjoittamista varten muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa, EU:n liikenteenharjoittajaasetuksen 19 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun asiakirjan antaa yrityksen kotipaikan poliisi, joka myös antaa artiklan 2 kohdassa tarkoitetun todistuksen. EU:n liikenteenharjoittajaasetuksen 7 artiklassa tarkoitetun todistuksen vakavaraisuudesta antaa luottolaitos taikka Keskuskauppakamarin tai kauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö ja mainitun asetuksen 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun todistuksen ammatillisesta pätevyydestä antaa toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jos henkilö on saanut oikeuden harjoittaa tavaraliikennettä ensi kerran ennen 2 päivää lokakuuta 1999, ja muutoin Liikenteen turvallisuusvirasto.

15 §

EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksessa tarkoitettu liikenteestä vastaava henkilö

Luonnollinen henkilö, jolla on liikennelupa, voidaan hyväksyä oikeushenkilön liikenteestä vastaavaksi henkilöksi vain, jos hänellä on osakkuuteen tai osakkeiden omistukseen perustuva määräamisvalta tai yhdenvertainen asema muiden osakkaiden kanssa tässä yhtiössä tai yhteisössä.

16 §

Nimetty liikenteestä vastaava henkilö

EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu nimetty liikenteestä vastaava henkilö saa hoitaa vain yhden yrityksen kuljetustoimintoja, ja niissä saa käyttää enintään 50 ajoneuvoa.

EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti nimettyä liikenteestä vastaavaa henkilöä ei saa nimetä mainitun artiklan 2 kohdan mukaiseksi liikenteestä vastaavaksi henkilöksi.

6 luku

Lupamenettely

17 §

Liikennelupahakemus

Liikennelupahakemus on tehtävä sille toimivaltaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jonka toimialueella hakijalla on kotipaikka, Ahvenanmaalla Ahvenanmaan valtiovirastolle. Hakemuksessa on esitettävä lupaviranomaisen pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarvittavat tiedot.

18 §

Luvan myöntäminen

Liikennelupa myönnetään viideksi vuodeksi kerrallaan. Yhteisöluvan myöntämisestä säädetään EU:n tavaraliikennelupa-asetuksessa.

Lupaa ei saa luovuttaa toisen käytettäväksi.

20 §

Liikenneluvan peruuttaminen ja henkilön soveltumattomuus ammattiin

Sen lisäksi, mitä EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 13 artiklassa säädetään, toimivaltaisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tai Ahvenanmaan valtionviraston on peruutettava liikennelupa määräajaksi tai kokonaan, jos luvanhaltija sitä pyytää tai jos luvanhaltija ei enää täytä 8 §:n 1 momentin 2 tai 5 kohdassa säädettyjä luvan myöntämisen edellytyksiä. Toimivaltaisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tai Ahvenanmaan valtionviraston on peruutettava liikennelupa määräajaksi tai kokonaan myös, jos luvanhaltija on liikennettä harjoitettaessa sallinut liiketoimintakiellossa tai väliaikaisessa liiketoimintakiellossa olevan toimia liiketoimintakiellosta annetun lain (1059/1985) 4 tai 11 §:ssä säädetyn vastaisesti.

Jollei 21 a §:stä muuta johdu, elinkeino-,

liikenne- ja ympäristökeskuksen tai Ahvenanmaan valtionviraston on peruutettava liikennelupa määräajaksi tai kokonaan, jos:

1) luvanhaltija ei enää täytä 8 §:n 1 momentin 3 tai 4 kohdassa säädettyjä luvan myöntämisen edellytyksiä;

2) liikenteestä vastaava henkilö ei enää täytä 8 §:n 1 momentin 2 tai 5 kohdassa säädettyjä edellytyksiä; tai

3) yrityksen toimitusjohtaja tai vastuunalainen yhtiömies ei enää ole 9 §:ssä tarkoitettulla tavalla hyvämaineinen.

Liikenteestä vastaavan henkilön hyvän maineen menetyksen seuraamuksista säädetään 1 momentissa mainitun asetuksen 14 artiklan 1 kohdassa.

Liikenteestä vastaava henkilö voidaan katsoa ammattiin soveltuvaksi aikaisintaan kahden vuoden kuluttua siitä, kun toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tai Ahvenanmaan valtionvirasto on tehnyt 1 momentissa mainitun asetuksen 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun päätöksen henkilön soveltumattomuudesta johtamaan yrityksen kuljetustoimintoja. Jos hyvän maineen menetys johtuu osittain tai kokonaan 8 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetusta vankeusrangaistuksesta, johon tuomitsemisesta on kulunut vähemmän kuin kolme vuotta, määräaika päättyy, kun tuomiosta on kulunut viisi vuotta.

21 §

Ajoneuvoikohtaisen luvan tai yhteisöluvan jäljennöksen väliaikainen peruuttaminen

Luvanhaltijalle ei myönnetä uusia liikennelupia eikä anneta yhteisöluvan jäljennöksiä sinä aikana, jona niitä on peruutettuina.

21 a §

Varoitus, laiminlyönnin korjaaminen ja henkilön soveltuvuuden palautuminen

Toimivaltaisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tai Ahvenanmaan valtionviraston on 20 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa liikenneluvan ja sen oikeaksi to-

distettujen jäljennösten voimassaolon peruuttamisen ja 21 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa liikenneluvan oikeaksi todistetun jäljennöksen voimassaolon peruuttamisen sijasta annettava luvanhaltijalle varoitus, jos luvan tai jäljennöksen voimassaolon peruuttaminen olisi kohtuutonta ja ilmenneet puutteet, rikkomukset ja laiminlyönnit on korjattu tai ne ovat vähäisiä.

Jollei EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 13 artiklasta muuta johdu ja jos liikenneluvan peruuttamisen tai varoituksen antamisen peruste on sellainen, että se voidaan korjata, viranomaisen on ennen luvan peruuttamista ja varoituksen antamista annettava luvanhaltijalle mahdollisuus määräajassa korjata puute tai laiminlyönti. Määräaika ei saa olla lyhyempi kuin kolme kuukautta. Lupa voidaan peruuttaa, jos epäkohtaa ei ole määräajassa korjattu.

Kun 20 §:n 4 momentin mukaisesti määrätty aika on kulunut, toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tai Ahvenanmaan valtionvirasto tekee liikenteestä vastaavan henkilön ammattiin soveltuvuudesta päätöksen, joka katsotaan EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuksi korjaavaksi toimenpiteeksi. Edellytyksenä on, ettei henkilöä ole määräajan kuluessa tuomittu 9 §:ssä tarkoitettuun rangaistukseen eikä hänelle ole määrätty 9 §:ssä tarkoitettua muuta seuraamusta, jonka takia häntä ei edelleenkään voida pitää hyvämaineisena. Jos henkilöä ei edelleenkään voida pitää hyvämaineisena, toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tai Ahvenanmaan valtionvirasto asettaa uuden 20 §:n 3 momentin mukaisen määräajan.

21 b §

Valvonta

Toimivaltaisten elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja Ahvenanmaan valtionviraston velvollisuudesta valvoa, täyttävätkö luvanhaltijat EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 3 artiklassa säädetyt vaatimukset, säädetään mainitun asetuksen 12 artiklassa.

21 c §

Riskiyritys

Riskiyrityksenä pidetään luvanhaltijaa, joka on tuomittu rangaistukseen tai jolle on määrätty seuraamuksia 9 §:n 1 momentissa tai 9 a §:n 1 momentissa tarkoitetuista rikoksista tai rikkomuksista ja näiden tekojen määrä on mainittujen lainkohtien mukainen, sekä luvanhaltijaa, jonka liikenteestä vastaava henkilö, toimitusjohtaja tai vastuunalainen yhtiömies on tuomittu rangaistukseen tai jonka liikenteestä vastaavalle henkilölle, toimitusjohtajalle tai vastuunalaiselle yhtiömiehelle on määrätty seuraamuksia 9 §:n 1 momentissa tarkoitetuista rikoksista tai rikkomuksista ja näiden tekojen määrä on mainittu lainkohdan mukainen.

Luvanhaltija lakkaa olemasta riskiyritys, jos sitä tai sen liikenteestä vastaavaa henkilöä, toimitusjohtajaa ja vastuunalaista yhtiömiestä ei viimeksi kuluneen vuoden aikana ole tuomittu uusista rikoksista tai rikkomuksista tai jos rikosten ja rikkomusten kokonaismäärä on laskenut alle sen, mitä 9 §:n 1 momentissa ja 9 a §:n 1 momentissa säädetään.

21 d §

Yritystarkastus

Toimivaltaisten viranomaisten toimittamista yritystarkastuksista, niiden tarkoituksesta sekä niiden kohdentamisesta säädetään EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 12 artiklassa. Riskiyritykset on tarkastettava tarkemmin ja useammin kuin muut yritykset. Tarkastuksessa on noudatettava, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään.

Liikenneluvan haltijan on pyydettyäessä esitettävä toimivaltaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tai Ahvenanmaan valtionvirastolle EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 5 artiklassa säädettyt asiakirjat sekä verolainsäädännössä edellytetyt verotusta koskevat tiedot. Jos tarkastettava aineisto on säilytetty koneellisella tietovälineellä, luvanhaltijan on pyydettyäessä saatettava aineisto selväkieliseen kirjalliseen muotoon tai yleisesti käytössä olevaan tallennusmuotoon.

Tarkastusviranomaisella on oikeus päästä tarkastuksen toimittamista varten liikenneluvan haltijan toimipaikan tiloihin ja alueille, ammattimaisessa liikenteessä käytettäviin ajoneuvoihin sekä varikolle. Liikenneluvan haltijan on annettava tarvittavat tilat ja laitteet tarkastuksen toimittamista varten ja muutoinkin avustettava tarkastuksessa. Tarkastusta ei saa toimittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa.

Tarkastusviranomaisella on oikeus ottaa haltuunsa tarkastettava aineisto tai siitä valmistettu jäljennös muualla tapahtuvaa tarkastusta varten, jos se on mahdollista aiheuttamatta kohtuutonta haittaa luvanhaltijalle. Aineisto on palautettava heti, kun sitä ei enää tarvita.

25 §

Liikenteessä käytettävä ajoneuvo

Liikenneluvan haltija vastaa siitä, että luvanvaraiseen liikenteeseen käytettävä ajoneuvo on:

- 1) luvanhaltijan yksinomaisessa hallinnassa ja tämä on merkitty ajoneuvorekisteriin; tai
- 2) luvanhaltijan käytössä kirjallisen vuokrasopimuksen perusteella, jolloin alkuperäinen vuokrasopimus tai sen oikeaksi todistettu jäljennös ja, jos ajoneuvon kuljettajana ei ole vuokraaja, kirjallinen selvitys siitä, että kuljettaja on vuokraajan palveluksessa, on pidettävä ajoneuvossa mukana.

Liikenneluvan haltija vastaa siitä, että luvanvaraiseen liikenteeseen käytettävässä ajoneuvossa on näkyvällä paikalla selvästi merkittynä liikenneluvan haltijan nimi ja yhteystiedot. Toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tai Ahvenanmaan valtionvirasto voi sille tehdystä hakemuksesta vapauttaa velvollisuudesta merkitä yhteystiedot, jos siihen on kuljetusten turvallisuuteen liittyviä syitä.

Liikenteessä käytettävä ajoneuvo on ilman aiheutonta viivytystä ilmoitettava ajoneuvo-liikennerekisteriin ammattimaisessa liikenteessä käytettäväksi.

Mitä 1—3 momentissa säädetään, ei koske kuljetuksiin käytetyn ajoneuvon lyhytaikaisen rikkoutumisen vuoksi käytössä olevaa korvaavaa ajoneuvoa.

29 §

Velvollisuus esittää asiakirja

Liikennettä harjoitettaessa on ajoneuvossa tarvittaessa oltava mukana voimassa oleva liikennelupa tai yhteisöluvan jäljennös, kuljetuslupa sekä kuljettajatodistus, EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu todiste taikka 25 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu vuokrasopimus, jäljennös tai selvitys.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu asiakirja on vaadittaessa esitettävä poliisi-, tulli- tai rajavartiomiehelle.

Liikenneluvan haltijan on vaadittaessa esitettävä voimassa oleva liikennelupa kuljetuksen tilaajalle.

31 §

Oikaisuvaatimus ja muutoksenhaku

Liikenteen turvallisuusviraston 11 §:ssä tarkoitettuun kokeeseen hyväksymistä koskevaan päätökseen ja hylätyyn koesuoritukseen saa hakea oikaisua Liikenteen turvallisuusvirastolta. Oikaisuvaatimusmenettelystä säädetään hallintolaissa.

Tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen, samoin kuin 2 §:ssä mainittujen Euroopan unionin säädösten nojalla tehtyyn tässä laissa tarkoitettuun päätökseen, saa hakea muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätös voidaan panna täytäntöön, vaikka se ei ole saanut lainvoimaa, jollei päätöksessä ole toisin määrätty.

32 §

Rangaistussäännökset

Joka luovuttaa luvan toisen käytettäväksi, laiminlyö 25 §:n 2 momentissa tarkoitettua merkinnän tekemisen, 25 §:n 3 momentissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden tai 27 §:ssä tarkoitettua tietojenantovelvollisuuden taikka jättää noudattamatta mitä 29 §:ssä säädetään, on tuomittava *kaupallisista tavarankuljetuksesta tiellä annetun lain säännösten rikkomisesta* sakkoon.

Kaupparekisteriin merkitty kuljetuksen ti-

laaja tai tämän edustaja, joka tilaa liikennelupaa vaativan kuljetuksen tietäen, ettei kuljetuksen suorittajalla ole Suomessa voimassa olevaa liikennelupaa, on tuomittava *kuljetuksen tilaajan selvitysvelvollisuuden laiminlyönnistä* sakkoon tai yhteisösakkoon.

33 §

Oikeus rekisteritietojen ja muiden valvontatietojen saantiin

Toimivaltaisella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ja Ahvenanmaan valtionvirastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada liikenneluvan hakijaa ja haltijaa, liikenteestä vastaavaa henkilöä sekä yrityksen toimitusjohtajaa ja vastuunalaisia yhtiömiehiä koskevat liikenneluvan ja EU:n tavaraliikennelupa-asetuksen 4 ja 6 artiklassa tarkoitettua yhteisön liikenneluvan myöntämistä, luvan myöntämisen edellytysten tarkastamista, lupien peruuttamista, varoituksen antamista, EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 14 artiklassa tarkoitettua henkilön soveltumattomuutta koskevien asioiden käsittelyä sekä liikenteenharjoittajan vakavaraisuuden osoittamiseksi annetun vakuuden palauttamista varten välttämättömät tiedot rikosrekisteristä, sakkorekisteristä, ajoneuvo-liikenne- ja ulosottorekisteristä, liiketoimintakieltorekisteristä ja verotuksen tietojärjestelmästä.

Toimivaltaisella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ja Ahvenanmaan valtionvirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada poliisilta, Verohallinnolta, tullilaitokselta, työsuojeluhallinnolta ja Liikenteen turvallisuusvirastolta EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 12 artiklassa tarkoitettua valvonnan toteuttamiseksi välttämättömät tiedot liikenneluvan haltijoita koskevista yritystarkastuksista ja 8 §:ssä säädettyjen liikenneluvan myöntämisen edellytysten täyttyminen arvioimiseksi välttämättömät muut tiedot.

Tämä laki tulee voimaan 19 päivänä joulukuuta 2011. Tämän lain 5 a § ja 32 §:n 3 momentti tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013.

Ennen lain voimaantuloa myönnettyt liikenneluvat ovat voimassa luvassa määrätyn ajan.

Ennen lain voimaantuloa liikenneyrittäjä-

kurssista ja kirjallisen tutkinnon suorittamisesta annetut todistukset ovat sellaisinaan voimassa.

Helsingissä 16 päivänä joulukuuta 2011

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenneministeri *Merja Kyllönen*